

bovati, že řádným soudům přísluší rozhodovati o soukromoprávních nárocích proti celému státu nebo jednotlivým zemím už podle §§ 71 a 74 j. n. a § 290 obč. zák. Než v případě tomto nelze mluvit o uplatňování nároku soukromoprávního. Rozhodnou pro řešení otázky, zda ten který nárok jest nárokem soukromoprávním nebo veřejnoprávním, jest toliko přirozená a právní povaha a podstata uplatňovaného nároku. Běží-li o vzájemné styky a vztahy jednotlivců jakožto právních subjektů sobě navzájem na roveň postavených, nutno uznati vznesený nárok za nárok soukromoprávní; jde-li však o právní poměry jednotlivců jakožto příslušníků oněch veřejnoprávních útvarů, v něž se dělí lidská společnost (státu, zemí atd.), tedy o postavení jednotlivců jako členů podřízených tomuto celku, jsou nároky vzešlé z takových poměrů povahy veřejnoprávní. Dle toho jsou soukromoprávními veškerá majetková práva, pokud jejich vznik není závislým na poměru jednotlivce jakožto příslušníka toho kterého veřejnoprávního útvaru k státu, nebo jinému veřejnoprávnímu tělesu. Všude tam však, kde přicházejí v úvahu právní styky státu jakožto takového k jednotlivým jemu podřízeným a jeho svrchovanosti podléhajícím osobám, dlužno považovati majetková práva plynoucí z těchto styků za práva veřejnoprávní. Při tom nerozhoduje, zda nárok vzešlý z takového poměru se opírá v jednotlivém případě o titul, jenž náleží i do oboru práva soukromého. Z těchto úvah vycházejíc dlužno považovati shora zmíněné uschování zbraní žalobcových plnomocníkem Čsl. republiky v Budapešti za právní poměr povahy veřejnoprávní. Nároky pak z právních poměrů této povahy proti státu vznesené dlužno uplatňovati dle § 1 zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n. u řádných soudů a tu jest příslušným v první stolici, dle téhož ustanovení, zemský soud civilní v Praze. Nelze tedy ve věci této mluvit o nepřipustnosti pořadu práva a jelikož pak žaloba už beztak u příslušného soudu byla podána, právem rekursní soud rekursu žalobcovu vyhověl a soudu první stolice uložil, aby ve věci samé rozhodl.

Čís. 1434.

Příslušnost pro povolení prozatimního opatření nastává již podáním žaloby, třebaž nebyla ještě doručena; totéž platí o rozšíření žaloby.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1922; R I 67/22.)

Krajský soud v B. povolil prozatimné opatření. Rekursní soud návrh zamítl pro nepřislušnost soudu. Důvody: Stížnosti nelze upříti oprávněnosti. Nárok, k jehož zajištění domáhá se žalující družstvo prozatimného opatření, záleží ze dvou částí a to: z nároku na vydání tržby z osobní dopravy provozované na trati T.-B. a z nároku, aby žalovaní vydávali jízdní lístky pro dopravu osob jen z bloků, žalující stranou jim odevzdaných a její firmou opatřených. Ani onen ani tento nárok nebyly v žalobě, — zadané u krajského soudu v B., — vůbec uplatňovány, neboť žalobní prosba zní, by uznáno bylo za právo, že žalovaní jsou povinni žalujícímu družstvu súčtovat a blokovými lístky doložiti příjem z dopravy osob, aby dále bylo zjištěno, že uvedená tržba patří straně žalující. Teprve, když žalovanými byla podána žalobní odpověď, žalující družstvo v přípravném

spise ze dne 28. září 1921 rozšířilo svou žalobní žádost v ten smysl, jak shora uvedeno. Vedle § 387 ex. ř. jest příslušným povolití prozatimní opatření onen soud, před kterým v době podání návrhu jest spor zahájen, a vedle § 232 c. ř. s. jest spor zahájen, když žaloba byla žalovanému doručena. Dle odstavce druhého § 232 c. ř. s. platí však v tom případě, že teprve za sporu nějaký nárok žalobcem byl vznesen, za dobu zahájení sporu okamžik, kdy nárok ten byl uplatněn při ústním jednání. To však v tomto případě dosud se nestalo a státi ani nemohlo protože ústní líčení vůbec dosud konáno nebylo a jest ustanoveno teprve na den 13 prosince. Procesní soud první stolice nebyl tudíž ani oprávněn o onom návrhu jednání zavést, a o něm rozhodovati, i bylo proto vyhověno stížnosti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by nehledě k zamítacímu důvodu, o rekursu znovu rozhodl.

Důvody:

Jest sice správné, že jest pro povolení prozatimního opatření příslušný podle § 387 ex. ř. onen soud, před kterým v době podání návrhu jest spor zahájen. Avšak tohoto slova »zahájen« není zde užito ve smyslu § 232 c. ř. s., neboť odstavec druhý § 387 ex. ř. užívá v témže smyslu jako odstavec první slova »zavedení«, z čehož plyne, že jest tím míněno započetí sporu podáním žaloby a že není k založení příslušnosti soudní podle odstavce prvního § 387 ex. ř. třeba doručení žaloby ve smyslu § 232 c. ř. s. Proto také dovoluje stálá praxe, aby byl návrh na prozatimní opatření podán u soudu podle odstavce prvního § 387 ex. ř. příslušného zároveň se žalobou. Co platí o žalobě, musí pak ovšem platiti také o rozšíření žaloby. I v tomto případě jest spor o rozšířené žalobě zahájen podle § 387 ex. ř. t. j. započat podáním návrhu na rozšíření žaloby a nemá tu rovněž místa ustanovení odstavce druhého § 232 c. ř. s. Byl tedy k povolení prozatimního opatření příslušným krajský soud v B. Poněvadž rekursní soud, vycházejce z nesprávného právního stanoviska návrh na prozatimné opatření zamítl jen z důvodu nepříslušnosti dovolaného soudu, a věcí samou se nezabýval, bylo nutno napadené usnesení zrušiti a naříditi, jak shora uvedeno.

Čís. 1435.

Výkazy o nedoplatech společenstevní nemocenské pokladny jsou exekucním titulem dle § 1 čís. 13 ex. ř., jsou-li opatřeny doložkou politického úřadu o vykonatelnosti.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1922, R I 70/22.)

Soud první stolice povolil nemocenské pokladně proti zaměstnavateli exekuci na základě výkazu společenstevní nemocenské pokladny, opatřené doložkou politického úřadu o vykonatelnosti. Rekursní soud exekucní návrh zamítl. Důvody: Na základě výkazu o nedoplatech společenstevních nemocenských pokladen lze soudu povolití exekuci předpokládajíc, že právní moc a vykonatelnost nedoplatků jest potvrzena příslušným politickým úřadem. V případě, o nějž jde, nejedná se